

**„Ochrana pred praním špinavých
peňazí v kontexte novej
právnej úpravy v Európskej únii“**

Základné ciele navrhovanej úpravy:

- chrániť spoľahlivé a riadne fungovanie finančného systému,
- ochranou fungovania finančného systému prispieť k finančnej stabilite,
- chrániť spoločnosť pred trestnou činnosťou a teroristickými činmi,
- zabezpečiť ekonomickú prosperitu a efektívne podnikateľské prostredie.

Z pohľadu inšpiratívnych zdrojov je cieľom novely zákona č. 297/2008 Z.z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“):

- implementovať smernicu EP a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája (ďalej len „smernica“),
- zohľadniť medzinárodné štandardy FATF a odporúčania Moneyval,
- revidovať v tejto súvislosti potenciálne problematické oblasti súčasnej právnej úpravy.

Zákon je z tohto pohľadu potrebné zmeniť a doplniť nasledovne:

§ 3 názov Financovanie terorizmu doplniť o pojem „financovanie potrieb individuálneho teroristu“

§ 5 Povinné osoby – zaradiť medzi povinné osoby právnické a fyzické osoby poskytujúce služby s virtuálnou menou, v ods. 3 zmeniť hodnotu hotovostného obchodu z 15.000 € na hodnotu 10.000 €.

§ 6 – zmeniť a doplniť tak, aby za politicky exponované osoby boli považované aj fyzické osoby, ktoré zastávajú významné verejné funkcie v SR a takisto členov riadiacich orgánov politických strán

§ 9 – doplniť o vysvetlenie ďalších pojmov:

- konečným užívateľom výhod by mohla byť aj fyzická osoba, ktorá zastáva pozíciu vrcholového riadiaceho zamestnanca,
- definovať korešpondenčný vzťah podľa čl. 3 ods. 8 smernice,
- definovať skupiny podľa čl. 3 ods. 15 smernice,
- definovať elektronické peniaze podľa čl. 3 ods. 16 smernice.

§ 10 ods. 1 písm. b) zákona – identifikáciu konečného užívateľa výhod a overenie jeho identifikácie budú povinné osoby vykonávať pri základnej starostlivosti vždy (teda nielen v závislosti od rizika legalizácie a financovania terorizmu)

§ 10 ods.1 písm. b) zákona – doplniť o povinnosť získavať informácie aj o účele obchodu a o povinnosť zisťovať informácie o pôvode finančných prostriedkov a iného majetku,

§ 10 ods. 2 písm. b) zákona – doplniť o povinnosť pre povinné osoby, aby vykonávali základnú starostlivosť aj v nasledovných prípadoch:

-
- pri príležitostnom obchode, ktorý predstavuje prevod finančných prostriedkov podľa vymedzenia v článku 3 v bode 9 smernice presahujúci 1 000 €;
  - v prípade osôb obchodujúcich s tovarom pri vykonávaní príležitostných transakcií v hotovosti vo výške 10 000 € alebo viac, bez ohľadu na to, či sa transakcia vykonáva ako jediná operácia alebo v niekoľkých operáciách, ktoré sú zjavne prepojené;
  - pokiaľ ide o prevádzkovateľov hazardných hier, pri výbere výhry, pri uzavretí stávky alebo v oboch týchto prípadoch, ak sa vykonávajú transakcie vo výške 2 000 € alebo viac, bez ohľadu na to, či sa transakcia vykonáva ako jediná operácia alebo v niekoľkých operáciách, ktoré sú zjavne prepojené.

§ 11 ods. 2 písm. d) zákona – s názvom Zjednodušená starostlivosť, zmeniť a doplniť podmienky podľa čl. 12 ods. 1 písm. a) až c) smernice, teda ak sú splnené nasledovné podmienky pri elektronických peniazoch:

- a) platobný nástroj nemožno opätovne doplniť peniazmi, alebo jeho maximálny mesačný limit pre platobné transakcie, ktorý možno použiť len v danom členskom štáte, je 250 €;
- b) maximálna suma uchovávaná elektronicky nepresahuje 250 €;
- c) platobný nástroj sa používa výlučne na nákup tovaru alebo služieb;
- d) platobný nástroj nemožno financovať anonymnými elektronickými peniazmi;
- e) vydavateľ vykonáva dostatočné monitorovanie transakcií alebo obchodného vzťahu, ktoré mu umožní odhaliť neobvyklé alebo podozrivé transakcie.

§ 12 Zvýšená starostlivosť – zmeniť a doplniť, aby povinné osoby pri zvýšenej starostlivosti zisťovali účel zložitých a neobvykle veľkých obchodov, ktoré nemajú ekonomický alebo zákonný účel a zvýšili stupeň a povahu monitorovania obchodného vzťahu.

§ 13 Plnenie tretími stranami – za tretie strany budú považované banky a finančné inštitúcie nachádzajúce sa v členskom štáte alebo v tretej krajine (teda nielen banky a fin. inštitúcie z členského štátu), pričom:

- a) uplatňujú požiadavky povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a požiadavky na vedenie záznamov konzistentné s požiadavkami stanovenými v tejto smernici a
- b) dodržiavanie požiadaviek smernice z ich strany podlieha dohľadu konzistentnému s kapitolou VI oddielom 2 smernice.

§ 16 Zdržanie neobvyklej obchodnej operácie – FSJ navrhuje upraviť lehotu po odstúpení veci orgánom činným v trestnom konaní (ktorá je v súčasnosti 24 hodín), minimálne na 48 hodín. Predĺženie lehoty si vyžaduje aplikačná prax, aby OČTK mohli vykonať všetky potrebné opatrenia na zaistenie finančných prostriedkov aj pri obchodoch s medzinárodným prvkom.

§ 17 Ohlasovanie neobvyklej obchodnej operácie – doplniť ods. 4, aby osoby, ktoré ohlasujú NOO, boli chránené pred nepriaznivými či diskriminačnými opatreniami v zamestnaní.

§ 19 Spracovanie a uchovávanie údajov – je potrebné doplniť, aby povinná osoba bola po uplynutí piatich rokov od ukončenia obchodného vzťahu alebo od vykonania obchodu povinná vymazať osobné údaje o klientovi, ktoré získala pre predchádzaní legalizácie alebo pri jej odhaľovaní. Spracovanie osobných údajov bude realizované povinnými osobami len na účely predchádzaniu legalizácie alebo financovania terorizmu, spracovanie osobných údajov na iné účely napr. na komerčné účely bude zákonom zakázané.

§ 20 Program vlastnej činnosti – povinné osoby, ktoré sú súčasťou skupiny, budú uplatňovať programy vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii a financovania terorizmu v rámci celej skupiny rovnaké programy.

§ 21 Ďalšie povinnosti povinnej osoby – doplniť tak, aby každá povinná osoba bola povinná zaviesť systémy, ktoré jej umožnia rýchlo a v plnom rozsahu reagovať na otázku FSJ, či povinná osoba má alebo počas predchádzajúcich piatich rokov mala uzatvorený obchodný vzťah s určitými osobami.

§ 26 Finančná spravodajská jednotka – ustanovenie bude potrebné doplniť, aby FSJ pôsobila ako koordinátor procesu národného hodnotenia rizika legalizácie a financovania terorizmu na úrovni Slovenskej republiky. V procese národného hodnotenia rizika budú s FSJ spolupracovať a poskytovať informácie aj dotknuté povinné osoby, NBS, orgány činné v trestnom konaní a ďalšie inštitúcie. Národné hodnotenie rizika bude využité k zdokonaleniu opatrení proti legalizácii a financovaniu terorizmu na úrovni štátnej správy a u povinných osôb.

§ 27 Vedenie štatistických údajov – na účely vypracovania národného hodnotenia rizika by FSJ mala viesť štatistické údaje o veľkosti a význame rôznych sektorov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti zákona, vrátane počtu subjektov a osôb a hospodárskeho významu každého sektora.

§ 33 Iné správne delikty – zmeniť a doplniť ustanovenie tak, aby sa sankcie a opatrenia za porušenie zákona vzťahovali nielen na povinné osoby, ale aj na členov riadiaceho orgánu a iné fyzické osoby, ktoré sú zodpovedné za nesplnenie povinnosti uloženej zákonom. Sankcie a opatrenia za porušenie zákona by mali zahrňovať aspoň:

- a) verejné vyhlásenie, v ktorom sa identifikuje fyzická alebo právnická osoba a povaha porušenia;
- b) príkaz, aby fyzická alebo právnická osoba upustila od konania a zdržala sa opakovania tohto konania;
- c) ak povinná osoba podlieha povoleniu, odňatie alebo pozastavenie povolenia;
- d) dočasný zákaz pre ktorúkoľvek osobu plniacu manažérske funkcie u povinnej osoby, alebo akúkoľvek inú fyzickú osobu zodpovednú za porušenie, vykonávať manažérske funkcie v povinných subjektoch;
- e) maximálne správne peňažné sankcie vo výške aspoň dvojnásobku sumy benefitu vyplývajúceho z porušenia, ak takýto benefit možno určiť, alebo najmenej 1 000 000 €.

V súvislosti s transpozíciou štvrtej smernice je potrebné urobiť hodnotenia, na základe ktorých by vznikol transparentný systém, na základe ktorého by bolo možné získavať informácie o vlastníckych štruktúrach právnických osôb resp. o konečných užívateľoch výhod. Od 1.11.2015 by mala nadobudnúť účinnosť novela zákona o verejnom obstarávaní, ktorá zaviedla nové povinnosti pre osoby zúčastňujúce sa verejného obstarávania. Tieto budú musieť zverejniť konečných užívateľov výhod na webovej stránke Úradu pre verejné obstarávanie. Novelizovaný je v súvislosti so zavedením pojmu konečný užívateľ výhod do zákona o verejnom obstarávaní aj zákon 297/2008 Z.z. Definícia KÚV v zákone o verejnom obstarávaní nie je totožná s definíciou KÚV v zákone 297/2008 Z.z. O tom, či vznikne v SR nový register konečných užívateľov výhod, resp. či koneční užívatelia výhod budú vedení v Obchodnom registri SR, by malo byť rozhodnuté v nasledujúcich týždňoch.

V tomto kontexte sa zákon mení a dopĺňa takto:

§ 18 ods. 5 znie:

„(5) Povinnosti zachovávať mlčanlivosť sa povinná osoba nemôže dovolávať voči Národnej banke Slovenska a ministerstvu pri výkone dohľadu a kontroly podľa § 29 zákona a voči Úradu pre verejné obstarávanie, v rozsahu potrebnom na plnenie jeho úloh pri identifikácii konečného užívateľa výhod a pri vedení registra konečných užívateľov výhod^{53a)}.“.

§ 26 sa odsek 2 dopĺňa písmenom k), ktoré znie:

„k) poskytuje bezodkladne Úradu pre verejné obstarávanie identifikáciu konečného užívateľa výhod klienta povinnej osoby, a to vždy keď finančná spravodajská jednotka pri svojej činnosti zistí nezrovnalosti v identifikácii konečného užívateľa výhod podľa tohto zákona a konečného užívateľa výhod zapísaného v registri konečných užívateľov výhod.^{53a)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 53a znie:

^{53a)} § 134a až 134d zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

v mene kolektívu pracovníkov FSJ NAKA P PZ v Bratislave

Ján Rapavý, tel. 09610 51400; e-mail: jan.rapavy@minv.sk

